

ANALIZA IMPACTULUI

În procesul de fundamentare a proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale

Analiza impactului de reglementare	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare (AIR) efectuată asupra proiectului <i>hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale</i>
Data:	octombrie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Secția protecția consumatorilor și supravegherea pieței
Persoana responsabilă și datele de contact:	Svetlana Barbărasă, consultant principal svetlana.barbarasa@mded.gov.md tel. 022 250536
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
Problema - situațiile de avarie sau incidente la obiectivele industriale și instalații tehnice potențial periculoase care pun în pericol viața și sănătatea oamenilor, ce pot provoca distrugerii în construcții și încăperi industriale, deteriorarea sau nimicirea utilajelor, mecanismelor, cauzând întreruperea procesului de producție și prejudicierea mediului ambiant. Multe obiective, construcții și edificii care se exploatează pe teritoriul țării la etapa dată se află în faza de post exploatare, faza de uzură, fază caracterizată de o frecvență înaltă a situațiilor accidentogene, care întrerupe mersul normal al lucrurilor, refuzurilor tehnologice, adesea însoțite de avarii, incendii și explozii. Unul din instrumentele de scădere a riscului de apariție a avariilor este cercetarea tehnică a cauzelor avariei, survenite în rezultatul încălcării cerințelor de securitate stipulate în documentele normativ-tehnice în domeniul securității industriale, în timpul exploatării obiectivelor industriale periculoase, și care ca consecință au provocat distrugerea construcțiilor și/sau a instalațiilor tehnice utilizate la obiectivele industriale periculoase, explozii spontane și/sau emanații de substanțe periculoase. Rezultatele cercetării cauzelor avariilor trebuie să conțină informații referitor la circumstanțele acestuia, măsurile întreprinse de lichidare a avariei, durata întreruperii funcționării și prejudiciul material, inclusiv prejudiciul cauzat mediului înconjurător, precum și acțiunile de lichidare/preîntâmpinare a cauzelor avariei pe viitor.	

La moment procedura de cercetare este reglementată printr-un act normativ departamental care se referă la cercetarea avariilor: NRS 01-04:2014 „Modul de cercetare tehnică a cauzelor avariei și de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei” aprobat prin Ordinul Ministerului Economiei nr. 71 din 22.04.2014

Totodată, art. 3 alin. (2) lit. b) la Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, prevede expres ca Guvernul va aproba actul normativ care stabilește reguli și proceduri privind cercetarea tehnică a cauzelor avariilor și ale incidentelor, inclusiv privind notificarea acestora.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Este de menționat că, analiza impactului de reglementare la Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase subliniază că:

*„Multe norme care se regăsesc la nivel de NRS (Ordinul/Hotărârea MEI), datorită caracterului intersectorial, importanței normelor și a cerințelor exprese în lege cu privire la forma juridică, în practică trebuie să se regăsească la nivel de Hotărâre de Guvern. Nu în ultimul rând din cauza că este necesară o procedură extinsă de transparență în procesul decizional cu un proces mult mai amplu de consultări publice înainte de aprobarea acestor norme. În special este vorba de normele care se referă la expertize și obținerea avizului de expertiză (Legea nr.160/2011 impune expres cel puțin nivelul Hotărârii de Guvern), normele care se referă la înregistrarea obiectelor industriale periculoase (ca și **procedură permisivă**), **normele care se referă la procedura de cercetare a cauzelor avariei (ca și procedură care implică diferite autorități publice de diferite niveluri și competențe)** ș.a. ”*

În prezent există un singur act normativ departamental care se referă la cercetarea avariilor: NRS 01-04:2014 „Modul de cercetare tehnică a cauzelor avariei și de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei” aprobat prin Ordinul Ministerului Economiei nr. 71 din 22.04.2014.

De menționat că riscurile sunt prezente în toate activitățile economice și industriale care se manifestă atât prin pierderi economice, defecțiunile apărute la instalații, utilaje cât și prin producerea de incidente și avarii minore sau majore cu urmări deosebit de grave soldate cu morți și răniți, poluarea mediului înconjurător.

Potrivit informației prezentate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (INST) cu privire la avariile și incidentele care au avut loc în perioada anilor 2013-2023 (soldate cu decese, arsuri și intoxicații cu amoniac), luând în calcul anume evenimentul distructiv care are loc la obiectivul industrial periculos (OIP) (deflagrație, explozie, scurgere de substanțe periculoase etc.) unde obligatoriu trebuie să se ateste distrugerea construcțiilor sau instalațiilor tehnice, reiese că:

- în anul 2013 sunt raportate 5 avarii la OIP;
- în anul 2014 a fost raportat un caz de avarie, în or. Cimișlia, în preajma unei stații de alimentare multicarburant cu implicarea unui camion ce transporta alcool etilic, prejudiciu nu a fost declarat, dar în rezultatul incendiului au fost afectate parțial

elemente constructive ale stației, și urmare a cercetării cazului de avarie de către comisia creată, avaria a fost recalificată în incident;

- în anul 2015 o întreprindere din mun. Bălți a prezentat un comunicat operativ privind producerea avariei la un depozit de produse petroliere, prejudiciu nu a fost confirmat și urmare a cercetării tehnice a cauzelor avariei comisia formată a concluzionat că producerea avariei la obiectivul industrial periculos nu s-a confirmat, drept consecință cazul urma să fie cercetat de organele de drept;

- în anul 2016 în or. Cahul s-a produs deermetizarea unui compresor și scurgerea amoniacului în încăperea de producere la instalația frigorifică cu amoniac, urmare a defectării garniturii de ermetizare a capacului compresorului, prejudiciu nu a fost declarat. Una din cauzele stabilite de comisia de cercetare tehnică a cauzelor avariei a fost nerespectarea termenelor de efectuare a lucrărilor de profilaxie și reparație a utilajului instalației frigorifice cu amoniac;

- în anul 2017 în s. Pașcani, r-nul Criuleni la Mina de calcar a avut loc avaria cu prăbușirea tavanului în abatajul de lucru a mașinii de tăiat piatră, în rezultatul prăbușirii tavanului au decedat 3 persoane. Comisia de cercetare tehnică a stabilit mai multe cauze ale avariei și anume: indisciplina executanților de lucrări, nivelul scăzut de dirijare a lucrărilor, sarcini de extracție minieră echipajului mașinii de tăiat piatră în condiții de risc sporit de securitate (instabilitatea tavanului);

- în anul 2021 în s. Trinca, r-nul Edineț s-a produs deteriorarea gazoductului interurban subteran din polietilenă de presiune înaltă, prejudiciul a fost de 571162 lei.

Dintr-o oarecare perspectivă, nu se țin cont de toți factorii, circumstanțele și toate categoriile de prejudicii care pot apărea la OIP și instalațiile tehnice/sisteme tehnologice, fie din cauza lipsei de cunoștințe suficiente a muncitorilor sau dexterității necesare, fie din cauza însăși a naturii și modului de funcționare a unei instalații etc.

Pentru a identifica nivelul real de risc în raport cu obiectivele industrial periculoase și instalațiile tehnice/sisteme tehnologice este relevant să efectuăm o examinare nu doar a avariilor și incidentelor înregistrate de către INST, care reflectă evenimentele din cadrul obiectivelor industriale mai mult din perspectivă tehnică și a funcționalității și pentru a avea un tablou mult mai cuprinzător, trebuie de luat în calcul și factorul uman în raport cu persoanele care lucrează la OIP sau exploatează orice tip de instalații tehnice/sisteme tehnologice și alți factori aliații.

Astfel, pentru a cuprinde un spectru mai larg de riscuri și factori determinanți, este mai relevantă analiza datelor cu privire la accidente de muncă și a situațiilor excepționale (incendii).

La baza analizei accidentelor de muncă sunt utilizate datele oficiale prezentate în Rapoartele anuale ale Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM) prezentate pentru anii 2017-2022 (publicate pe site-ul oficial ism.gov.md). ISM prezintă în mod dezagregat accidentele de muncă examinate pe parcursul unui an, fiind separate nu doar pe domeniile economice de activitate în care s-au produs acestea, dar și pe factorii endogeni și exogeni care au declanșat accidentul. În urma analizei și selectării accidentelor relevante la obiectivele industrial periculoase și instalațiile tehnice/sisteme tehnologice periculoase, obținem următoarele date:

Domeniul de activitate economică	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Industria extractivă	5	1	2	3	3	4
Industria prelucrătoare	44	54	76	87	111	97

Producția/furnizarea energie electrică și termică, gaze, apa caldă	4	5	18	5	16	16
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	4	6	15	16	16	10
Agricultură, silvicultură și pescuit	18	9	30	15	24	24
Construcții	14	7	43	37	53	53
Total	89	82	184	163	223	204

Sursa: ism.gov.md

Studierea datelor statistice ale Biroului Național de Statistică ne permite a dezvălui frecvența apariției evenimentelor periculoase provocate de erorile umane, cauzate de gradul de pregătire insuficient al personalului antrenat la procesul de producție, personalul lucrător nu posedă informația despre pericole, nu are calificarea suficientă pentru executarea unei asemenea lucrări, pregătirea specială redusă a personalului care deservește instalațiile tehnice/sisteme tehnologice cu risc major pentru intervenție și efectuarea antrenamentelor și simulărilor la locul de muncă pentru menținerea deprinderilor, realizarea nesatisfăcătoare a obiectivelor securității prin stabilirea atribuțiilor, responsabilităților și competențelor persoanelor implicate în aceste activități, insuficiența sau nefolosirea echipamentului individual de protecție.

Cauze ale accidentelor de muncă, pe activități economice, pe anii 2019-2022																				
Domeniu de activitate economică	Cauze dependente de executant, total				Încălcarea instrucțiunilor de protecție a muncii și instrucțiunilor de exploatare				Încălcarea proceselor tehnologice				Încălcarea disciplinei de muncă și de producție				Nefolosirea echipamentului individual de protecție			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Industria extractivă	1	3	1	2	-	3	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industria prelucrătoare	73	78	88	94	4 2	5 4	6 0	7 1	5	3	3	3	7	7	5	7	3	1	4	1
Producția/furniz area energie electrică și termică, gaze, apa caldă	11	4	12	11	9	1	8	7	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	12	7	11	8	5	2	7	3	1	-	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-
Agricultură, silvicultură și pescuit	25	13	22	23	1 5	5	1 4	1 7	3	-	1	1	2	1	2	3	1	4	1	-
Construcții	37	32	50	48	2 3	2 3	2 8	2 8	1	2	2	2	5	-	6	4	5	-	3	5

Sursa: [Accidentele de muncă \(gov.md\)](#)

Din gama riscurilor înglobate în activitatea umană, riscul de explozie a căpătat o conotație importantă, justificată de rezultatele statisticilor efectuate, care evidențiază faptul că, exploziile ocupă un loc impresionant în cuprinsul cauzelor de producere a accidentelor colective de muncă¹. Incendiile și exploziile pot apărea oriunde și oricând,

¹ Sistem expert privind managementul situațiilor de criză aplicabile comandamentelor de lichidare a avariilor în cazul producerii de evenimente în industria minieră: [Untitled Document \(gov.ro\)](#)

în construcții, instalații ingineresti industriale, procese tehnologice, depozite de materiale și produse finite, depozite de substanțe ușor inflamabile și lichide combustibile, rezervoare de substanțe periculoase, centrale termice, construcții hidrotehnice, instalații de amoniac, instalații cu gaze naturale și petroliere lichefiate etc. La baza situațiilor excepționale (incendii) sunt utilizate date oficiale prezentate în Analiza indicilor statistici „Situații excepționale (incendii)” perioada anilor 2013-2022 publicate pe site-ul oficial al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Situații excepționale (cu caracter tehnogen)	Nr. situațiilor excepționale / persoane decedate / traumatate									
Explozii: în edificii și construcții de locuit, de menire social-culturală	2	2/1	3/4	1/4/10	avarie mină/ 3	1/5/8	-	1/1	-	1
Incendii:	Nr. total perioada 2013-2022									
Clădiri cu destinație industrială;	332									
Încăperile de depozit ale întreprinderilor de producție;	123									
Obiective ale agriculturii;	200									
Construcții instalații.	84									

Sursa: [Date statistice](#) | [Inspectoratul General pentru Situații de Urgență \(dse.md\)](#)

Numărul situațiilor excepționale cu caracter tehnogen, practic se menține același în perioada ultimilor 10 ani.

Subsidiar celor notate supra, remarcăm că în pofida reformelor promovate în ultimii ani (în special reformele instituționale), din analiza statisticii accidentelor de muncă se atestă o creștere a nivelului de risc la obiectivele industrial periculoase.

De menționat că, factorii care provoacă avarii, incendii și explozii sunt de diversă natură. În cazul declanșării unor astfel de situații este foarte important ca acestea să fie depistate la timp și să se întreprindă măsuri de urgență privind localizarea și lichidarea lor. Pentru aceasta este important să se cunoască toate componentele ce țin de securitatea industrială, caracteristica lor, principiul reglementării, metodologia identificării, actele normativ-legislative și regulile obligatorii a fi respectate în domeniul securității industriale.

Sumând cele expuse remarcăm că riscurile industriale sunt prezente practic în toate activitățile economice, mai cu seamă la obiectivele industrial periculoase. Acestea se manifestă prin pierderi de bunuri materiale, refuzuri tehnice în instalații și utilaje, cât și prin accidente tehnologice de proporții cu urmări soldate cu efecte letale, cu poluarea mediului înconjurător etc. Majoritatea din obiective se află în faza de post exploatare, etapă caracterizată de o frecvență înaltă a refuzurilor tehnice ce pot duce la incidente și avarii. Avariile care implică substanțe periculoase constituie o amenințare gravă pentru populație și pentru mediu, care provoacă pierderi economice substanțiale și perturbă creșterea economică durabilă.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

În principal, elaborarea actului normativ este determinată de dezvoltarea cadrului normativ în domeniul securității industriale.

În context, subliniem următoarele.

Conform prevederilor Legii nr. 136 din 07.07.2017 cu privire la Guvern, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 143 din 25.08.2021 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului

Dezvoltării Economice și Digitalizării, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia, art. 7, alin. (1) al Legii nr. 151/2022, autoritatea competentă, responsabilă de elaborarea și promovarea la nivel de stat a politicii în domeniul securității industriale este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, care elaborează și coordonează implementarea politicii de stat în domeniul securității industriale, exercită reglementarea normativă (elaborează și promovează proiecte de acte normative și aprobă norme și reguli de securitate și modul de elaborare a acestora), monitorizează și evaluează periodic activitățile de supraveghere tehnică de stat în domeniul securității industriale.

Astfel, în conformitate cu prevederile actelor normative sus-menționate, și în special întru executarea prevederilor art. 23 alin. (2) și (4) al Legii nr. 151/2022 apare necesitatea de a adopta un proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale, în scopul stabilirii unui mecanism eficient și adecvat de cercetare tehnică a cauzelor avariei și analizei circumstanțelor acesteia la obiectiv industrial sau la o instalație tehnică/sistem tehnologic potențial periculos și preîntâmpinării situațiilor similare.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 151/2022 și stabilirea unor criterii clare față de actele normative primare și secundare obligatorii în domeniul securității industriale, care conform prevederilor art. 3 alin. (2) lit. b) actele normative aprobate de Guvern stabilesc inclusiv reguli și proceduri privind cercetarea tehnică a cauzelor avariilor și ale incidentelor, inclusiv privind notificarea acestora.

Inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern este impusă de necesitatea stabilirii unui mecanism clar, de interacțiune între operatori care desfășoară activități la obiectivul industrial periculos sau care întrețin instalația tehnică, administrației publice locale pe al cărei teritoriu este amplasat obiectivul industrial sau instalația tehnică, organism de inspecție acreditat și instituțiile de stat împuternicite să efectueze controlul și supravegherea tehnică de stat asupra instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice utilizate la obiectivele industriale periculoase, în cazul apariției avariilor și incidentelor la aceste obiective.

Totodată, conform prevederilor art. 23 al Legii nr. 151/2022, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în calitate de autoritate competentă, responsabilă de elaborarea și promovarea la nivel de stat a politicii în domeniul securității industriale, va stabili modul de cercetare tehnică a cauzelor avariei și de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei pentru implementarea consecventă a Legii precitate.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Securitate industrială constă în asigurarea funcționării corecte și eficiente a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice/sisteme tehnologice potențial periculoase în scopul protecției intereselor vitale ale persoanei și societății, inclusiv protejarea proprietății terților și a mediului ambiant de eventuale avarii și de consecințele acestora la obiectivele industriale sau la instalațiile tehnice potențial periculoase.

Orice sistem tehnic sau orice proces tehnologic care cuprinde în elementele sale energie de orice natură (electrică, chimică, termică, mecanică, presiune etc.) prezintă un pericol sporit în procesul exploatării fiind atribuite la categoria obiectivelor

industrial periculoase. Scăparea de sub control a proceselor tehnologice care înglobează energie poate conduce la diferite incidente și avarii cu urmări destul de serioase pentru oameni și mediul înconjurător.

Urmare informației prezentată de INST, datele oficiale prezentate în Rapoartele anuale ale ISM, datele statistice ale BNS, evidențiem un șir întreg de cauze ce pot duce la incidente sau chiar avarii: refuzuri în funcționare a utilajului tehnic/sistem tehnologic din cauza deficiențelor constructive; executarea tehnică necalitativă sau încălcarea regulilor de deservire tehnică; abateri de la condițiile normale de executare; erori ale personalului; acțiuni exterioare etc. Ca urmare a posibilității apariției cauzelor indicate, obiectivele industriale periculoase se află permanent într-o stare instabilă care, față de securitatea activității de producție, devine critică la apariția situațiilor de avarie la obiective.

Practica exploatării întreprinderilor, potrivit indicilor statistici pe perioada anilor 2013-2022 publicate pe paginile IGSU, BNS și ISM, demonstrează imposibilitatea exploatării acestora fără incidente (avarii), atât în industria chimică, extractivă, prelucrătoare, de producere, cât și în construcții, instalații ingineresti industriale, instalații cu gaze naturale, procese tehnologice și depozite de substanțe ușor inflamabile și lichide combustibile etc.

Este conștientizat faptul că actul normativ propus nu poate preveni posibile avarii și sau incidente la OIP, însă, în ansamblu cadrul juridic complet dezvoltat, actualizat are impact direct asupra activităților în domeniilor securității industriale pe întregul lanț: de la înregistrare până la încetarea activității și cuprinde tot ansamblu de organizare și desfășurare a activităților în domeniu, respectiv contribuie la reducerea semnificativă a potențialelor incidente. În plus față de cele menționate, evidența cauzelor incidentelor, avariilor, identificarea factorilor și a cauzelor avariilor servesc în calitate de instrumente pentru prevenirea altor situații similare.

Conform celor menționate supra, notăm că multe obiective, construcții și edificii care se exploatează pe teritoriul țării la etapa dată se află în faza de post exploatare, faza de uzură, fază caracterizată de o frecvență înaltă a situațiilor accidentogene, care întrerupe mersul normal al lucrurilor, refuzurilor tehnologice, adesea însoțite de avarii, incendii și explozii. Această stare, de fapt, ne indică cât de acută este situația la obiectivele industriale periculoase, aspect ce pune în gardă și pericol populația, construcțiile și edificiile, păstrarea bunurilor materiale, alte aspecte ce trebuie de luat în considerare la toate etapele de existență a obiectivului industrial periculos (de proiectare, construcție/montare, exploatare, întreținere etc.) și sigur la etapa de post exploatare. Este bine cunoscut că orice activitate umană este însoțită de anumite riscuri, mai cu seamă cele legate de exploatarea obiectivelor industriale periculoase, care utilizează și prelucerează materii prime și substanțe periculoase, iar produsele finite prezintă pericol sporit de incendii și explozii. Incidentele produse la aceste obiective pot influența negativ asupra activității vitale ale omului, asupra bunurilor materiale și corespunzător asupra mediului înconjurător, în unele cazuri, cu urmări dramatice.

În context, cercetarea tehnică a cauzelor avariei la OIP, va permite identificarea unor eventuale nereguli care s-au comis de către Organismul de inspecție acreditat și înregistrat la eliberarea raportului de inspecție. De asemenea, pot fi identificate abaterile admise de inspectorii Organului de control și supraveghere tehnică de stat, la

supravegherea tehnică a OIP. Totodată și necesitatea studierii problemelor din domeniul securității industriale, cercetarea factorilor de risc, studierea impactului incidentelor și/sau avariilor, stabilirea și implementarea soluțiilor concrete tehnico-ingineresti de securitate pentru instalații, construcții și pentru angajați, cât și a populației din zona adiacentă obiectivului industrial periculos.

Concluziile obținute în urma cercetării tehnice a cauzelor avariei la OIP pot servi ca argument în vederea înaintării propunerilor de modificare a cadrului normativ, normativ-tehnic în domeniul securității, și ca efect se vor evita situațiile similare de avarie la OIP, de asemenea constatările Comisiei de cercetare tehnică a cauzelor avariilor pot servi ca material probatoriu în cadrul eventuale litigii, pentru instanțele de judecată (ex. încheierea Curții supreme de justiției pe dosarul nr. 1ra-188/2021 [search_col_penal.php \(csj.md\)](#)).

Prin urmare, pentru a reduce riscurile de producere a accidentelor și/sau avariilor la OIP sunt necesare măsuri de prevenire, de asigurare a unui nivel adecvat de pregătire și de reacție în cazul în care au loc acestea.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul normativ în domeniul securității industriale este format din:

Legea nr.151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase;

NRS 01-04:2014 „Modul de cercetare tehnică a cauzelor avariei și de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei” aprobat prin Ordinul Ministrului economiei nr.71 din 22.04.2014 care stabilește procedura:

- 1) de cercetare tehnică a cauzelor avariei, inclusiv avariilor care au generat catastrofe cu caracter tehnogen;
- 2) de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei;
- 3) de înregistrare, evidență și analiză a materialelor cercetării tehnice a cauzelor avariei;
- 4) de cercetare a incidentelor produse la obiectele industriale periculoase;
- 5) de clasificare a avariilor și incidentelor produse la obiectele industriale periculoase.

Domeniul de acoperire: Sunt supuse cercetării tehnice cauzele avariilor survenite în urma încălcării cerințelor de securitate stipulate în **Legea nr. 151 din 09.06.2022** și documentele normativ-tehnice în domeniul securității industriale în timpul exploatării obiectelor industriale periculoase și care au condus la distrugerea construcțiilor și/sau instalațiilor tehnice utilizate la întreprinderi, explozii spontane și/sau emanații de substanțe periculoase, intoxicații, contaminări cu aceste substanțe.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

În general, scopul politicii statului în domeniul securității industriale este de a elabora și implementa un cadru normativ adecvat în vederea apărării intereselor vitale

ale societății față de eventualele avarii fără a prejudicia dezvoltarea activității mediului de afaceri.

La fel, unul din scopurile de bază este asigurarea funcționării obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase în condiții de siguranță și fiabilitate, cu scopul prevenirii avariilor și asigurarea pregătirii agenților economici, care desfășoară activități și/sau lucrări la aceste obiecte, pentru localizarea și lichidarea efectelor avariilor și accidentelor, protecției populației și a mediului înconjurător, micșorarea pierderilor posibile materiale și a altor urmări negative ale avariilor.

Practica exploatării întreprinderilor, atât la nivel de state, cât și la nivel mondial, demonstrează imposibilitatea exploatării acestora fără incidente și/sau avarii, atât în industriile periculoase, cât și în alte ramuri industriale.

În această ordine de idei acțiunile/obiectivele statului constau în propunerea de elaborare și adoptare a actului normativ ce cuprinde modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor produse la OIP, cu scopul de a identifica împrejurărilor și cauzelor care au condus la producerea avariei; de stabilire a reglementărilor legale încălcate și a persoanelor răspunzătoare; determinarea caracterului evenimentului produs și stabilirea măsurilor ce se impun a fi luate pentru prevenirea producerii altor evenimente similare.

Prin modificările propuse, statul intenționează să stabilească un cadru normativ eficient care ar reglementa în mod detaliat procedurile aplicate în domeniul securității industriale, ce ține nemijlocit de cercetarea tehnică a cauzelor avariei produse la OIP, interacțiunea între actorii implicați la analiza circumstanțelor care au condus la declanșarea avariei, și nu în ultimul rând, înaintarea propunerilor de îmbunătățire a cadrului normativ în domeniu pentru prevenirea și evitarea apariției situațiilor de avarie în activitatea de producție și măsurile de localizare a urmărilor negative în acele cazuri când avariile au avut loc.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Această inițiativă normativă este determinată, în special de necesitatea instituirii unui mecanism de interacțiune între instituții pentru cercetarea tehnică a avariilor produse la OIP, stabilirea documentelor necesare pentru colectare de către comisia pentru cercetarea tehnică a cauzelor avariei cu scopul identificării cauzelor acesteia.

În aceste condiții, lipsirea cadrului normativ în acest domeniu, va crea o lacună în implementarea prevederilor Legii nr. 151/2022, ce ține de cercetarea avariilor produse la OIP, respectiv nu va fi asigurată siguranța și securitatea în exploatare a OIP.

Lipsa unui mecanism clar de implementare a prevederilor art. 23 al Legii nr. 151/2022, necunoașterea cauzelor reale care conduc la avariile produse la OIP, pot crea repercusiuni nefaste asupra exploatării OIP cât și asupra întregului domeniu al securității industriale. Mai mult ca atât, perpetuarea situației în care, nu au fost întreprinse măsurile corespunzătoare de cercetare a avariilor produse la OIP, pot avea un impact negativ, asupra populației și mediului înconjurător.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țințesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

La etapa actuală se acordă o atenție deosebită problemelor securității și fiabilității exploatării obiectivelor industriale potențial periculoase în scopul prevenirii situațiilor de avarie în procesul de exploatare.

Noțiunea de *cercetare tehnică a cauzelor avariei* reprezintă stabilirea și înregistrarea documentară a împrejurărilor și cauzelor avariei produse la obiectivul industrial periculos sau la instalația tehnică/sistem tehnologic potențial periculos, identificarea persoanelor responsabile de producerea avariei, elaborarea măsurilor de prevenire a unor avarii similare.

Cercetării tehnice a cauzelor avariei sunt supuse avariile survenite în rezultatul încălcării cerințelor de securitate stipulate în documentele normativ-tehnice în domeniul securității industriale, în timpul exploatării obiectivelor industriale potențial periculoase, și care ca consecință au provocat distrugerea construcțiilor și/sau a instalațiilor tehnice utilizate la obiectivele industriale periculoase, explozii spontane și/sau emanații de substanțe periculoase.

În particular menționăm că, prevederile proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale stabilesc:

- *procedura de desfășurare a cercetării tehnice a cauzelor avariei și incidentelor la obiectivele industriale și/sau la instalațiile tehnice/sisteme tehnologice potențial periculoase, cauzelor avariei inclusiv procedura de înregistrare, evidență și analiză a materialelor desfășurării cercetării tehnice a cauzelor acesteia;*
- *acțiunile care urmează a fi întreprinse de operator în cazul producerii avariei la obiectivul industrial și/sau la instalațiile tehnice/sisteme tehnologice potențial periculoase;*
- *componența comisiei de cercetare tehnică a cauzelor avariei;*
- *materialele necesare pentru cercetare tehnică a cauzelor avariei;*
- *modul de evidență și analiză a avariilor produse la obiectivul industrial și/sau la instalațiile tehnice/sisteme tehnologice potențial periculoase.*

În contextul celor expuse mai sus, considerăm necesară aprobarea **proiectului hotărârii de Guvern** menționat, în vederea dezvoltării mecanismului de cercetare tehnică a cauzelor avariei produse la obiectivele industriale și/sau la instalațiile tehnice/sisteme tehnologice potențial periculoase precum și stabilirea atribuțiilor concrete care urmează a fi îndeplinite de Comisia care va analiza cauzele și circumstanțele producerii avariilor la obiectivele sus-menționate.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate, întrucât intenția de elaborare a actului normativ survine în contextul realizării sarcinilor Guvernului stabilite de Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Impacturile negative sau costurile intervenției statului

Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern *pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale* nu presupune instituirea de cheltuieli din partea statului.

De menționat că organele de stat abilitate își vor exercita ca mai înainte atribuțiile funcționale care le revin. Mai mult ca atât, ținând cont că nu se propune o reglementare absolut nouă, impactul asupra mediului de afaceri este neesențial.

Impacturile pozitive sau beneficiile intervenției statului

Intervenția statului prin elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern *pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale* va avea ca efect corelarea cadrului normativ cu prevederile Legii 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, cât și dezvoltarea în ansamblu a cadrului normativ în domeniu.

De asemenea, prin acțiunile propuse, statul creează un mecanism de interacțiune dintre operatori care exploatează obiectivul industrial sau instalația tehnică/sistem tehnologic potențial periculos pe de o parte și instituțiile de stat abilitate cu supravegherea tehnică asupra exploatării inofensive a instalațiilor utilizate la OIP, pe de altă parte.

În rezultat, se va mări capacitatea de reacție în cazul apariției situației de avarie la obiectivul periculos și respectiv minimizarea cheltuielilor de recuperare a prejudiciului posibil cauzat. Se va analiza cauzele avariei, vor fi analizate modul apariției avariilor și după necesitate va fi modificat cadrul normativ pentru preîntâmpinarea avariilor asemănătoare.

În calitate de proiect s-au preluat și revizuit prevederile documentului normativ-tehnic în domeniul securității industriale NRS 01-04:2014 „Modul de cercetare tehnică a cauzelor avariei și de întocmire a procesului-verbal de cercetare tehnică a cauzelor avariei” aprobat prin Ordinul Ministerului Economiei nr.71 din 22.04.2014 Anexa 1.

Rezultatul cercetării tehnice a cauzelor avariilor va contribui la evaluarea nivelurilor de risc care va stimula cointeresarea operatorilor economici să-și îmbunătățească condițiile de muncă și de mediu, respectiv să ia măsuri pentru trecerea de la niveluri de risc mari la niveluri inferioare, acceptabile. Totodată să pună accent pe măsurile de prevenire și protecție care pot fi aplicate pentru reducerea riscurilor, și anume: protecția colectivă, protecția individuală, instruirea angajaților și pregătirea pentru intervenții în situații de urgență prin simularea unor posibile incidente sau avarii și sistemul de înștiințare-alarmare.

Suplimentar celor expuse starea actuală în domeniul cercetării cauzelor avariilor și/sau incidentelor nu reflectă efecte negative esențiale întrucât cerințele au fost stabilite la nivel de document normativ tehnic având caracter obligatoriu de aplicare.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Impactul economic se referă la cuantificarea tuturor costurilor asociate pierderilor umane, costurilor asociate pierderilor materiale directe, pierderilor de mediu, costurile cu intervenția forte, dar și costuri indirecte urmare a producerii avariei, numărul construcțiilor civile și industriale, infrastructura, utilitățile, utilajele,

echipamentele afectate de eveniment. Impactul economic cuantifică costurile asociate cu asigurări de viață, despăgubiri oferite rudelor, costuri de tratament și îngrijire a sănătății.

Impactul social se referă la efectele asupra stabilității sociale și ia în considerare întreruperi ale activității economice, cotidiene, impact asupra sănătății sau situație care poate cauza pierderea de vieți omenești, precum numărul persoanelor evacuate și numărul persoanelor fără acces la serviciu de bază.

Impactul de mediu - costurile asociate pierderilor de mediu cuantifică costurile de refacere a mediului, costul necesar realizării decontaminării și refacerii ecosistemului și alte costuri de mediu sau pagube ecologice.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta

Riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu s-au identificat.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În linii generale, notăm că, pentru prevenirea situațiilor accidentogene este necesar de respectat cu strictețe cerințele de securitate industrială care constau în realizarea unui complex de măsuri tehnico-organizatorice de protecție/prevenire la etapa incipientă, măsuri care necesită anumite resurse materiale, financiare și umane, care va favoriza procesul de adoptare a deciziilor referitoare la alocarea rațională a resurselor destinate minimizării consecințelor evenimentelor nedorite. Pentru îmbunătățirea nivelului de securitate și integrarea factorului uman cu sisteme tehnice complexe va include dezvoltarea unui instrument de conștientizare a lucrătorilor și de instaurare a unei culturi de securitate proactivă prin elaborarea și aplicarea planurilor de prevenire și protecție, instruire, antrenamente, formare și perfecționare a personalului.

Costuri adiționale de conformare nu sunt identificate întrucât mecanismul propus prin proiectul HG este unul cunoscut și implementat inclusiv de către agenți economici.

În linii generale nu a fost identificat un eventual impact disproporționat care poate distorsiona concurența sau asupra întreprinderilor mici și mijlocii.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați	
Rezultatul cercetării tehnice a cauzelor incidentelor și/sau avariilor impune operatorii la o serie de măsuri cu caracter organizatoric, tehnic, profilactic-preventiv și de control al proceselor tehnologice ce se desfășoară, a aparatelor de măsurare și comandă, a utilajului, mașinilor, mecanismelor, rețelelor tehnologice și energetice etc., întreținerea (deservirea) curentă și periodică, reparațiile curente, medii și capitale a întregului arsenal de echipament industrial, precum și un nivel înalt de disciplină tehnologică și responsabilitate din partea personalului tehnic-ingineresc și a lucrătorilor întreprinderilor industriale periculoase. Astfel că, apare necesitatea dezvoltării unei baze teoretice și conceptuale a securității industriale, fundamentarea sistemului național de reglementări în domeniul securității, elaborare de instrumente de identificare, analiză și evaluare a riscurilor în industrie. Prin urmare, opțiunea propusă este considerată o acțiune oportună, care contribuie la atingerea obiectivului major – dezvoltarea (modernizarea/actualizarea) cadrului normativ în domeniul securității industriale.	
5. Implementarea și monitorizarea	
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare	
Pentru implementarea opțiunii recomandate este necesar de aprobat și publicat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale. În urma aprobării proiectului de Hotărâre de Guvern nu sunt necesare reforme sau restructurări instituționale în rândul instituțiilor sau autorităților publice.	
b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea	
Cei mai importanți indicatori de performanță țin de: - Numărul accidentelor de muncă la OIP (în scădere), corelat cu numărul total de angajați în industria corespunzătoare. - Numărul avariilor și incidentelor (în scădere), luând în calcul cauza acestora, corelat cu numărul de obiecte și instalații funcționale. - Valoarea pagubelor și despăgubirilor achitate ce apar în urma accidentelor, avariilor și incidentelor la obiecte de producere și instalații tehnologice (în scădere).	
c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea	
Se estimează că impacturile noilor reglementări vor fi resimțite odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului.	
6. Consultarea	
a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă	
Grupurile generice de interese sunt următoarele: 1. Autoritățile și instituțiile publice: a) implicate direct - INST b) care au activități tangențiale – IGSU, Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul pentru Protecția Mediului; c) care elaborează politici în domenii tangențiale – Ministerul	

Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Operatorii: a) care utilizează/exploatează OIP; b) care prestează servicii în raport cu OIP – centre de instruire, organisme de expertiză, întreprinderi care proiectează, montează, reglează și repară.

3. Asociațiile sindicale și patronale.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Intervenția propusă inițial a fost consultată cu Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Proiectul și analiza urmează a fi transmise către Secretarii Generali de Stat, cu scopul înregistrării oficiale a proiectului la Cancelaria de Stat și, în cazul susținerii, lansării în avizări și consultări publice oficiale.

Proiectul și analiza de impact urmează a fi lansate în consultări publice, publicate pe pagina-web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe portalul www.particip.gov.md.

Proiectul actului normativ urmează a fi avizat/expertizat/consultat cu: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Centrul Național Anticorupție, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din RM, S.R.L. „Centrul Tehnic pentru Securitatea Industrială și Certificare”, centrele de instruire și agenți economici care desfășoară activități în domeniul securității industriale.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare (AIR) la *proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare tehnică a cauzelor avariilor și incidentelor în domeniul securității industriale* a fost prezentat spre consultare Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratului de Stat al Muncii, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și plasat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md. AIR a fost evaluat pozitiv fără propuneri și modificări.

Ulterior, AIR a fost examinat de către grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la data de 07 noiembrie 2023.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea

			<i>alterati vă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+1		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	+1		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+2		
situația social-economică în anumite regiuni	+1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	+2		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	+2		
sănătatea și securitatea muncii	+2		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	+3		
modul sănătos de viață al populației	+2		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		

nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		

De mediu

clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	+2		
calitatea aerului	+2		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	+2		
biodiversitatea	+1		
flora	+1		
fauna	+1		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	+1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	+2		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ – 22 de pagini.